

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : D4/1/M.Y.-99/8 (Muafiyet)

Karar Sayısı : 99-38/400-256

Karar Tarihi : 17.8.1999

A- TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

İkinci Başkan : Dr. Kemal EROL,

Üyeler : İsmet CANTÜRK, Nejdet KARACEHENNEM,
Mustafa PARLAK, A.Ersan GÖKMEN, R. Müfit SONBAY Kubilay ATASAYAR,
Murat GENCER

B- RAPORTÖRLER : Mehmet YANIK, Şebnem KULAKSIZOĞLU, Kerem TOMUR

C- BİLDİRİMDE BULUNAN: Baytur Motorlu Vasıtalar Tic. A.Ş.

D- TARAFLAR: - Baytur Motorlu Vasıtalar Tic. A.Ş.

Fahrigizden Sk., No:6, Gayrettepe/İSTANBUL

- Gözaçan Motorlu Araçlar San. ve Tic. Ltd. Şti.

Fenerbahçe Mah., Fenerkalamış Sk., Nur Apt., No:9/1,
Kadıköy/İSTANBUL

- diğer yetkili satıcılar

E- DOSYA KONUSU: Baytur Motorlu Vasıtalar Tic. A.Ş. (Baytur) ile Gözaçan Motorlu Araçlar San. Tic. Ltd. Şti. (Gözaçan) ve diğer yetkili satıcılar arasında akdedilen "Yetkili Satıcılık Anlaşması"na 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 5. maddesi uyarınca muafiyet tanınması talebi.

F- DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına, 5.5.1998 tarih, ÖKM 1076 sayı ile giren Baytur ile bayileri arasında rekabet mevzuatına uygun bayilik sözleşmesi düzenlenmesine ilişkin çalışmaların sürdüğüne ilişkin yazı ve 19.4.1999 tarih, 1183 sayı ile giren, yeniden düzenlenen ve yürürlükten kalkan sözleşmelerin ekli bulunduğu bildirim üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. ve 5. maddeleri çerçevesinde yapılan inceleme sonucu düzenlenen 23.7.1999 tarih, D4/1/M.Y.-99/8 sayılı Muafiyet Ön İnceleme Raporu 13.8.1999 tarih, REK.0.08.00.00/69 sayılı Başkanlık önergesi ile 99-38 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G- RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: Baytur ile Gözaçan arasında 9.2.1999 tarihinde akdedilen Yetkili Satıcılık Sözleşmesinin, 1997/3 sayılı Tek Elden Dağıtım Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında olduğu,

Baytur ile Gözaçan arasında 4.2.1997 tarihinde imzalanan ve 9.2.1999 tarihli sözleşmeden önce yürürlükte olan bayilik sözleşmesine ilişkin olarak;

- 1997/2 sayılı Tebliğ ile öngörülmüş olan bildirim yükümlülüğünü yerine getirmemiş olan taraflar hakkında 4054 sayılı Kanun'un idari para cezalarını

düzenleyen ve 1998/1 sayılı Tebliğ ile miktarları yeniden belirlenen 16. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan cezanın uygulanması gerektiği,

- Sözleşmeye taraf olan teşebbüslerin yönetim organlarında görev alan kişiler hakkında da Kanun'un 16. maddesinin üçüncü bendinde yer verilen, "Tüzel kişiliği olan teşebbüs ve teşebbüs birliklerinin birinci fıkrada belirtilen para cezalarına çarptırılmaları halinde, bu tüzel kişiliğin yönetim organlarında görev alan gerçek kişilere de şahsen verilen cezanın yüzde onuna kadar ayrıca para cezası uygulanır." hükmünün tatbik edilmesi,

- 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine aykırı hükümler içeren sözleşme ile ilgili olarak, aynı Kanun'un 40. maddesi hükmü uyarınca soruşturma açılması,

gerektiği düşünülmektedir.

H- İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

Baytur tarafından, muafiyet talebiyle, 1998/3 sayılı Motorlu Taşıtlar Dağıtım ve Servis Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'ne uygun olarak yeniden düzenlenmiş olduğu ifade edilen 9.2.1999 tarihli yetkili satıcılık sözleşmesi ile daha önce yürürlükte bulunan 4.2.1997 tarihli aynı nitelikteki sözleşmenin bildirimleri yapılmıştır.

Söz konusu başvuruya ilişkin formda, muafiyet talebinin 9.2.1999 tarihli yetkili satıcılık sözleşmesinin 1. ve 5. maddelerinde yer alan;

1) Satıcının aynı ticari ünvan ile aynı mekan dahilinde rakip mamulleri satışa sunmama, aracılık yapmama, bilfiil satmama,

2) Satıcının değişik tipte araçları teşhir amacıyla teşhir mağazasında sürekli olarak bulundurma,

yükümlülüklerine ilişkin olduğu belirtilmektedir.

Sözleşme, sadece araç ve yedek parça dağıtımını düzenlemesi ve yer alan hükümlerin uygunluğu nedeniyle, 1997/3 sayılı Tek Elden Dağıtım Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği çerçevesinde değerlendirilmiştir.

Baytur'un muafiyet talebinde bulunduğu her iki madde de Grup Muafiyeti Tebliği'nde sayılmış olan yükümlülüklerdendir.

Buna göre, 1997/3 sayılı Tebliğ'in 3. maddesinin b/1 fıkrasında "Anlaşma konusu mallarla rekabet halindeki malları üretmeme veya dağıtmama" grup muafiyeti kapsamına giren yükümlülükler arasında sayılmış olup, bu yükümlülük yukarıda yer verilen sözleşmenin, "...Yetkili satıcı ayrıca Baytur'un yazılı muvafakati olmaksızın rakip mamul niteliğinde, fabrikadan yeni çıkma motorlu araçları ve bunların yedek parça, aksesuar ve komponentleri aynı ticari ünvan altında ve aynı mekan dahilinde satışa sunmamayı, aracılığını yapmamayı yahut bilfiil satmamayı taahhüt eder" şeklinde düzenlenen 1. maddesini kapsamaktadır.

Ayrıca Baytur'un muafiyet talebinde bulunduğu diğer hüküm, anlaşmanın 5. maddesinde "Stok Bulundurma" başlığı altında, "Yetkili satıcı BAYTUR tarafından ithal edilerek satışı yapılan SUBARU markalı değişik tipte araçları ve bunlara ait komponentleri ve aksesuarları, yine BAYTUR tarafında tesbit ve tavsiye edilecek

miktarlarda, müşterilerine sunabilmek üzere teşhir mağazasında sürekli olarak bulunduracaktır.” şeklinde yer almaktadır. 1997/3 sayılı Tebliğ’in Grup Muafiyeti Kapsamına Giren Yükümlülükler başlıklı 3. maddesinin c/3 bendi ile “Reklam yapmak, stok bulundurmak, satış ağı oluşturmak, garanti sağlamak, nitelikli eleman çalıştırmak gibi satış artırma uygulamalarında bulunma.” yükümlülüklerine muafiyet tanınmıştır. Bu çerçevede, teşhir amaçlı araç bulundurma zorunluluğu da ilgili maddede belirtilen yükümlülüklerdendir.

Ayrıca, Baytur ile Gözaçan arasında imzalanmış olan 9.2.1999 tarihli yetkili satıcılık sözleşmesinin diğer maddelerinin incelenmesi sonucunda, 1997/3 sayılı Tebliğ’e aykırı bir düzenlemeye rastlanmamıştır.

Bu çerçevede D4/1/M.Y.-99/8 sayılı Menfi Tespit Raporu ile dosya mevcudu bilgi ve belgeler üzerinde yapılan incelemeler sonucunda Baytur’un muafiyet talebinde bulunduğu sözleşmenin grup muafiyeti kapsamında bir anlaşma olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Öte yandan, Baytur’un yetkili satıcıları ile yapmış olduğu, muafiyet talebinde bulunulmayan, ancak, yenilenen sözleşme ile birlikte bildirilen 4.2.1997 tarihli sözleşmenin 3. maddesinde, “Yetkili Satıcı faaliyetini kendi nam ve hesabına icra eder. Satışını yaptığı SUBARU araçlarının, bunlara ait komponent ve aksesuarların fiyatlandırılmasında ise, BAYTUR tarafından tespit edilerek bildirilen politikalara uymayı taahhüt eder. İşletmesinde yapılan ticari satışların ve diğer ticari işlemlerin sorumluluğu bütünüyle yetkili satıcıya aittir.” şeklinde ifade edilen, Baytur’un bayiinin yeniden satış fiyatını belirlemesini sağlamaya yönelik düzenleme, 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendinde belirtilmiş olan ve anlaşma, uyumlu eylem veya teşebbüs birliği kararıyla, “Mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kar gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi”ni yasaklayan hükme aykırı bulunmaktadır. Söz konusu düzenleme mevcut grup muafiyeti tebliğleri kapsamında yer almadığı gibi, 4054 sayılı Kanun’un “Muafiyet” başlıklı 5. maddesinde belirtilen şartları taşımaması nedeniyle bireysel muafiyet tanınması da mümkün değildir.

Bununla birlikte, Baytur’un, 1997/6 sayılı Rekabet Kurumu Teşkilatının Oluşturulmasından Sonra Teşebbüslerin ve Teşebbüs Birliklerinin 4054 sayılı Kanun’dan Doğan Hak ve Yükümlülüklerine İlişkin Tebliğ’in 6. maddesinin ikinci fıkrasındaki, grup muafiyeti tebliğlerinde öngörülen koşullara uygun olmayan anlaşma, uyumlu eylem ve kararlara ilişkin düzenlemede belirtilen 6 aylık bildirim süresinin sonu olan 05.05.1998 tarihinde kurumumuza intikal eden başvuru dilekçesinde, 4.2.1997 tarihli sözleşmenin mevzuata aykırı hükümlerini değiştireceklerinin ve bu hususu bayilerine gönderdikleri taahhüt mektupları ile duyurduklarının belirtilmesi ve bahis konusu mektupların birer suretinin dilekçeye eklenmesi, daha sonra Kurumumuzun 18.12.1998 tarihli eksikliklerinin tamamlanmasına yönelik yazısı üzerine, teşebbüsün 19.4.1999 tarihli yazısı ekinde gönderilen 9.2.1999 tarihli yeni yetkili satıcılık sözleşmesinin 1997/3 sayılı Tebliğ’e aykırı bir düzenlemeyi içermemesi, diğer bir anlatımla yeni sözleşmenin grup muafiyeti kapsamında bir sözleşme olması ve 4.2.1997 tarihli anlaşmanın teşebbüsçe yapılan taahhüde uygun olarak tadil edilip, ilgili Tebliğ’e aykırı sözleşme hükümlerinin ortadan kaldırılması hususları gözönünde bulundurulurak; 4.2.1997

tarihli yetkili satıcılık sözleşmesi hakkında 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlali nedeniyle soruşturma başlatılmasına gerek bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

İ- SONUÇ

Yukarıda yer verilen tespit ve değerlendirmelerin ışığında; Baytur Motorlu Vasıtalar Tic. A.Ş.'nin 5.5.1998 tarihli başvurusunda, 4.2.1997 tarihli sözleşmenin tadil edileceği taahhüdünde bulunulması ve bu durumun bayilere duyurulduğunun belirtilmesi karşısında ve sonradan Kurum'un talebi ile 9.2.1999 tarihli yeni sözleşmenin gönderilmesi, böylelikle 5.5.1998 tarihli başvuruya konu 4.2.1997 tarihli sözleşmenin tadil edilerek ortadan kaldırılması nedeniyle 4.2.1997 tarihli sözleşme hakkında soruşturma açılmasına gerek olmadığına ve aynı nedenlerle 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin birinci fıkrası (c) bendine göre ceza verilmesine gerek bulunmadığına;

9.2.1999 tarihinde Baytur Motorlu Vasıtalar Tic. A.Ş. ile Gözaçan Motorlu Araçlar San. Tic. Ltd. Şti. arasında imzalanmış olan "yetkili satıcılık sözleşmesi"nin, 1997/3 sayılı Tek Elden Dağıtım Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında olduğuna;

OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.